

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Müslüm DOĞAN
İzmir Milletvekili

Sinop İnceburun'da kurulması planlanan 4480 MW nükleer güç santrali projesi, Türkiye ile Japonya arasında imzalanan hükümetler arası anlaşmayla hayata geçirilmeye çalışılıyor. Her biri 1120 MW gücünde 4 adet ATMEA1 reaktöründen oluşacak olan bu projede santralin inşa, işletim ve sökümünü, aralarında ENGIE'nin de bulunduğu Japon Konsorsiyum ve EÜAŞ tarafından kurulacak proje şirketi gerçekleştirecektir. Yap-Sahip ol – İşlet" (BOO) modeli projenin fizibilite çalışmaları devam ettiğini basından takip etmekteyiz.

Nükleer santrallerin kurulumu uzun süren ve yüksek maliyetli olan tesislerdir. Ömrünü tamamlayan tesislerin sökülmesi işlemi de uzun süreli ve oldukça risklidir. Ayrıca dünyada şu ana kadar radyoaktif atıkların güvenli saklanabilmesine yönelik bir formül bulunabilmiş değildir. Doğa olaylarının (Deprem, sel, heyelan vb.) çokça yaşandığı Türkiye'de nükleer santraller sürekli kaza tehlikesi riski ile karşı karşıyadır.

Nükleer Santraller meydana gelebilecek olası kazalar tüm dünyada etkilerini uzun yıllar sürdürecektir çevresel felaketlere yol açmaktadır. Aynı zamanda böyle projeler toplumsal yarardan çok toplumsal risk oluşturmakta ve yaşam alanlarını tehlikeye atmaktadır.

Rüzgâr ve yağmur gibi doğal etkenlerle Nükleer Santrallerden çıkan radyoaktif atıklar, denizlere, göllere ve toprağa karışmaktadır. Nükleer Santrallerin insan sağlığı üzerindeki öldürücü etkileri de oldukça fazladır ve uzun yıllar sürmektedir. Nükleer reaktörlerin çalışması sırasında atık olarak ortaya çıkan Plütonyum üst düzeyde zehirli ve kanser yapıcıdır. Doğada bulunma ömrü 250 yıldır. Bir diğer radyoaktif madde olan Stronsiyum yağmur ile

birlikte bitkilere, oradan hayvanlara ve insanlara geçmektedir. Kan kanseri olarak bilinen lösemi hastalığına neden olan bu maddenin doğada bulunma ömrü 280 yıldır. Aynı zamanda Sezyum ve İyod ile genetik bozukluklar meydana gelmektedir. Nükleer santraller özellikle ömürlerini tamamladıkları zaman sökülme işlemleri maliyetli ve risklidir. Dünya hala radyoaktif atıkları güven içinde saklanabileceği bir yöntem bulamamıştır. Özellikle deprem riski taşıyan alanlarda nükleer kaza olasılığı oldukça fazladır. Yapılması öngörülen Sinop Nükleer Güç Santrali de hâlihazırda 1., 2., 3., 4. derece deprem bölgesinde bulunan fay hattı üzerinde bulunması kaygılarımızı daha da arttırmaktadır.

Dünyada bu teknoloji ile enerji elde eden ülkeler olan “Japonya, nükleer santrallerinin büyük bir kısmını kapattı. Almanya hükümeti, 7 santrali kapattı. 2022 yılı sonuna dek nükleer erkeden tümüyle vazgeçilmesi konusunda karar alındı. İtalya’da nükleer santral kurulması konusu halk oylamasına tasındı ve halkın yüzde 95’e yakını nükleere hayır dedi. İsviçre, 3 yeni nükleer reaktör planını iptal etti ve 2034 yılına dek nükleer santrallerini kapatacağını açıkladı. Kuveyt Başbakan Yardımcısı Dr. Mohammad Al-Sabah, elektrik üretmek amacıyla nükleer güce ve nükleer teknolojiye sahip olma isteklerinden vazgeçtiklerini açıkladı”

Bu bağlamda;

- 1- Uzmanlar nükleer santrallerden çıkan radyoaktif atıkların rüzgâr ve yağmur gibi doğal etkenlerle denizlere, göllere ve toprağa karıştığını belirtmektedir. Sinop Nükleer Santralinin çevreye vereceği zararlara ilişkin bakanlık olarak bir inceleme başlattınız mı? Başlatmış iseniz sonuçlarını kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz?
- 2- Nükleer Santrallere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının resmi görüşü nedir? Nükleer Santraller tam olarak güvenli midir? Çevre ve Şehircilik Bakanı olarak bu projenin olası tehlikelerine yönelik bir açıklama yapacak mısınız?
- 3- Radyoaktif atıklar güven içinde saklanabilir mi?
- 4- Olası bir kaza durumuna dair etki analizleri yapılmış mıdır? Nükleer Santral yapılması durumunda Sinop halkı ve doğası ne kadar tehlike altındadır?
- 5- Yapılması planlanan Sinop Nükleer Santralinin bulunduğu alanda son 5 yıl içerisinde kaç ağaç kesilmiştir?
- 6- Yapılması planlanan Sinop Nükleer Santralinin bulunduğu alanda kaç çeşit bitki ve kuş türü vardır? Santral aktif çalışmaya başladığında bu türlerin yaşamları tehlikeye girecek midir? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak bu konuda ne tür önlemler almaktasınız?